

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoVS/2/2019
Identifikačné číslo spisu: 9505100014
Dátum vydania rozhodnutia: 09.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Szabo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9505100014.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Viliama Dohňanského, JUDr. Františka Moznera JUDr. Petra Paludu, a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného Ing. B. B. pre pokračovací trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. augusta 2003, na neverejnom zasadnutí konanom 9. októbra 2019 v Bratislave o sťažnosti obvineného Ing. B. B. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. marca 2019, sp. zn. 2 TdoVN 2/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného Ing. B. B. sa zamietla.

Odôvodnenie

Na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) sa na základe dovolania obvineného Ing. B. B. proti uzneseniu Najvyššieho súdu z 28. marca 2018, sp. zn. 3 To 5/2016 v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Šimonovej a členov senátu JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj v spojení s rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 21. októbra 2015, sp. zn. PK-1Tš/8/2005 vedie pod sp. zn. 2 TdoV 8/2018 dovolacie konanie.

V rámci uvedeného konania sp. zn. 2 TdoV 8/2018 podal obvinený námietku zaujatosti voči sudcom JUDr. Gabriele Šimonovej, JUDr. Jane Serbovej, JUDr. Alene Šiškovéj, JUDr. Martinovi Bargelovi, pričom o obvineného námietke zaujatosti rozhodol Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí konanom 11. marca 2019, sp. zn. 2 TdoVN 2/2018, a to v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Martina Bargela, JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša, tak, že podľa § 32 ods. 3 Tr. por. predseda senátu JUDr. Peter Hatala a členovia senátu JUDr. Juraj Kliment a JUDr. Martin Bargel nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 TdoV 8/2018.

Proti uvedenému rozhodnutiu Najvyššiemu súdu sp. zn. 2 TdoVN 2/2018 bola 6. mája 2019 doručená Najvyššiemu súdu sťažnosť obvineného Ing. B. B., ktorá bola vznesená voči členom senátu JUDr. Jurajovi Klimentovi a JUDr. Martinovi Bargelovi.

V rámci odôvodnenia sťažnosti sa obvinený nestotožnil s dôvodmi nevyhlásenia JUDr. Klimenta a JUDr. Bargela na základe gramatického výkladu zákonných ustanovení a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 62/2015. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 220/2011, podľa ktorého je v niektorých prípadoch potrebné upustiť od doslovného jazykového výkladu a použiť výklad zaručujúci ochranu základných práv.

Pri všetkých rozhodnutiach o väzbe obvinený namieta, že v skutkovej vete absentuje fyzická osoba uvedená do omylu, pričom senáty ani samosudcovia sa s námietkou nevysporiadali, z čoho vyplýva nezákonnosť väzby. Ak by sudca konajúci o väzbe bol aj členom dovolacieho senátu, bola by daná objektívna hrozba, že v snahe zakryť svoje predošlé chybné rozhodnutie sa nevyrovná s argumentami obhajoby objektívne. Z tohto dôvodu nemožno uplatniť výklad o nevyhlásení JUDr. Klimenta z rozhodovania o dovolaní.

Vo vzťahu k JUDr. Martinovi Bargelovi uviedol, že do senátu bol zaradený namiesto JUDr. Šiškovkej ex post z rozhodnutia predsedníčky súdu, ktorá svoj pomer k veci prejavila viacerými spôsobmi. JUDr. Martin Bargel rozhodoval v senáte už 28. novembra 2017, minimálne vo veci odročenia pojednávania. Ak zasadal v senáte bol povinný poznať spisový materiál. Súčasne musel vedieť, že nie je zákonným sudcom, pričom proti tomuto neprotestoval. Ak by konanie JUDr. Bargela, JUDr. Serbovej a predsedníčky Najvyššieho súdu nevyšlo najavo, konal by naďalej. Zmeny senátu pritom neboli vopred avizované ani rozhodnuté uznesením, preto nie je zrejmé, na akom základe sa mali udiť. Podľa obvineného v tomto smere nestačilo citovať Trestný poriadok a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, pretože obvinenému sa takéto machinácie s členmi senátu javia ako nezlučiteľné s objektívnym rozhodovaním a zisťovaním objektívnej pravdy. V tomto smere má podľa obvineného Dohovor a judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva prednosť pred zákonom v zmysle ustanovení Viedenského dohovoru o zmluvnom práve.

Ďalej obvinený nesúhlasil s argumentáciou riadiacej predsedníčky senátu JUDr. Serbovej, že JUDr. Bargel mal zastupovať dlhodobo chorú JUDr. Šimonovú, pričom JUDr. Bargel zastupoval JUDr. Šiškovú. V roku 2016, kedy napadlo odvolanie, platil režim zastupovania (čl. V Rozvrhu práce na rok 2016) tak, že mohol zastupovať sudca s najbližším vyšším číslom. Senát 3T mohol zastupovať len sudca zo senátu 4 T. Z uvedených dôvodov žiadal obvinený, aby sťažnostný súd rozhodol, že JUDr. Kliment a JUDr. Bargel sú vylúčení.

Príslušný senát Najvyššieho súdu v námietke zaujatosti obvineného Ing. B. B. nezistil splnenie zákonných podmienok na vylúčenie predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a členov senátu JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Martina Bargela a rozhodol o ich nevyhlásení tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia z 11. marca 2019, sp. zn. 2 TdoVN 2/2018.

Čo sa týka osoby JUDr. Petra Szaba, ako aj s poukázaním na § 32 ods. 6 Tr. por. je potrebné uviesť, že voči nemu obvinený neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by mali zakladať dôvodnosť ich preskúmania, a preto sa o týchto námietkach ani nekoná.

V zmysle § 192 ods. 1 písm. a) a písm. b) Tr. por. preskúmal iný senát najvyššieho súdu správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie mu predchádzajúce a zistil, že podaná sťažnosť nie je dôvodná.

V zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 3 Tr. por. o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej

niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Podľa § 32 ods. 5 písm. d) Tr. por. o sťažnosti proti rozhodnutiu podľa odsekov 2 a 3 rozhoduje iný senát odvolacieho súdu, dovolacieho súdu alebo nadriadeného súdu konajúceho o sťažnosti proti rozhodnutiu sudcu pre prípravné konanie, ak ide o rozhodnutie senátu odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu, alebo senátu nadriadeného súdu.

Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Podľa § 18 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov senát Najvyššieho súdu sa skladá z troch sudcov, z ktorých jeden je predsedom senátu. Ak rozhoduje o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam senátov najvyššieho súdu, skladá sa senát najvyššieho súdu z predsedu a zo štyroch sudcov.

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z tejto zásady.

Článkom 46 ods. 1 Ústavy je každému priznaná možnosť domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Toto ustanovenie zahŕňa aj právo na nestranného sudcu. Nestrannosťou sa obyčajne rozumie neprítomnosť predsudku alebo zaujatosti. Možno rozlišovať subjektívny prístup a objektívny prístup. Cieľom subjektívneho prístupu je snaha o zistenie osobného presvedčenia konkrétneho sudcu v danom prípade. Pri objektívnom prístupe je určujúce, či sudca poskytol v tomto ohľade dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek zákonných pochybností o jeho nestrannosti. Subjektívna nestrannosť sa predpokladá až do predloženia dôkazu opaku a na preukázanie jej nedostatku sa vyžaduje dôkaz o predsudku alebo zaujatosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa nehodnotí podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov, vonkajších objektívnych skutočností.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky je možné vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať, že sa nestrannosť sudcu niekomu len subjektívne javí, ale či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že vzťah sudcu k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne „sine ira et studio“.

Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybnosti o nestrannosti sudcu (viď tiež Fey c. Rakúsko). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietať zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Sudcu teda možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, zakladajúcich sa na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných

skutočnostiach.

V danom prípade nebola existencia takéhoto prípadného vzťahu alebo pomeru k predmetnej veci alebo osobám, ktorých sa vec týka, preukázaná u predsedu trestného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Petra Hatalu, ako ani u členov senátu JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Martina Bargela.

V napadnutom uznesení sa Najvyšší súd správne, v súlade so zákonom a v plnej miere vysporiadal s námietkami obvineného, pričom uviedol konkrétne skutočnosti vyvracajúc opodstatnenosť námietok obvineného, s poukázaním na príslušné rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj daného rozvrhu práce a postupu rozhodovania jednotlivých namietaných sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pričom sťažnostný súd je viazaný závermi nálezov uvedených v napadnutom uznesení, v rámci ktorých sudcovia rozhodujúci o sťažnosti proti väzobnému stíhaniu, ako aj sudcovia nepodieľajúci sa na rozhodovaní o vine a treste obvineného nemôžu byť vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na Najvyššom súdu pod sp. zn. 2 TdoV 8/2018. Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd správne rozhodol v zmysle napadnutého uznesenia a náležite ho aj odôvodnil, pričom pre splnenie podmienok vylúčenia sudcu by museli existovať tak objektívne, ako aj subjektívne skutočnosti, ktoré by bránili jednotlivým sudcom JUDr. Petrovi Hatalovi, JUDr. Jurajovi Klimentovi a JUDr. Martinovi Bargelovi ďalej konať v rámci daného trestného konania, čo ale v danom prípade obvineného splnené nebolo.

Záverom Najvyšší súd konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí sa senát správne vysporiadal aj s námietkou obvineného, dotýkajúcou sa JUDr. Martina Bargela s poukázaním na Opatrenie č. 6 k Rozvrhu práce Najvyššieho súdu na rok 2016, kedy bol JUDr. Martin Bargel zaradený do senátu 3 T s účinnosťou od 16. mája 2016, pričom v čase nápadu nebol členom senátu, a to ani ako zastupujúci člen senátu počas práceneschopnosti JUDr. Šimonovej, a preto sa nemohol, ako ani sa nezúčastnil rozhodovania v rámci odvolania. Vzhľadom k uvedenému u neho nemohli nastať objektívne a subjektívne skutočnosti, pre ktoré by musel byť vylúčený z vykonávania úkonov v danej trestnej veci obvineného, a to aj súlade s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky (pozri napr. III. ÚS 62/2015).

S poukazom na vyššie uvedené bolo preto rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.